

Вимоги до розробки та оформлення творчих кваліфікаційних робіт

1. Творчою кваліфікаційною роботою є проект інформаційного продукту чи інформаційної акції або сам інформаційний продукт чи інформаційна акція, що виносяться здобувачем освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на захист перед екзаменаційною комісією. Рекомендовано захищати проекти продуктів чи акцій, або власне продукти чи акції.

2. Інформаційними продуктами є газета, журнал, книга, брошура, буклет, дайджест, альманах, газетно-журнальні матеріали (цикл чи серія матеріалів) певного жанру (журналістське розслідування, проблемна, полемічна стаття, публіцистичний портрет, інтерв'ю, рецензія, нарис (проблемний, подорожній), огляд, огляд преси тощо), фільм, телевізійна або радіопередача, теле- або радіо сюжет, сайт, бази даних, електронне видання, електронні журналістські матеріали, серія фото публікацій, фотовиставки тощо.

3. Інформаційними акціями є рекламні акції, PR-акції, іміджеві акції, організація виставок, культурних заходів, що носять інформаційний характер тощо.

4. Проектом є проект інформаційного продукту (макет продукції, сценарій тощо) або інформаційної акції (бізнес-пан). На попередній захист на кафедрі та перед екзаменаційною комісією виносяться проект або виготовлений інформаційний продукт чи проведена інформаційна акція. Якщо на захист виносяться проекти, екзаменаційна комісія має право рекомендувати їх до впровадження.

Якщо на захист виносяться виготовлені продукти, екзаменаційна комісія має право не рекомендувати їх використання за умови, що ці продукти не відповідають професійним стандартам (без права друку, показу, оприлюднення). У випадку проведення акції екзаменаційна комісія оцінює акцію за її результатами (результати у вигляді досліджень, відгуків, опитування додаються).

5. Дотримуватися такої процедури затвердження творчих кваліфікаційних робіт (*цей пункт залишається без змін*).

6. Затвердити таку структуру творчої кваліфікаційної роботи (*цей пункт залишається без змін*): титульну сторінку (див. додаток А – зразок оформлення), зміст, матеріали для затвердження кваліфікаційної роботи. Запропоновано новий зразок та вимоги до написання відгуку наукового керівника та рецензента (додатки Б і В).

7. Затвердити таку базову структуру пояснювальної записки для творчої кваліфікаційної роботи:

вступ (вказуються особливості запропонованого проекту чи продукту або акції, їх відмінність від подібних проектів, продуктів, акцій; новизна проекту, продукції, акції; сфера застосування; обґрунтовується назва; визначаються авторський задум, ідея, смисл, мета, підтексти; подається опис джерел інформації):

технічні характеристики (з обґрунтуванням формату, обсягу, структури, хронометражу у хвилинах, байтах, обліково-видавничих, умовних та авторських аркушах – залежно від виду продукту);

специфікація аудиторії;

список використаних джерел;

опис проекту чи продукту.

Відповідно до особливостей проекту чи продукту (акції, теле- та радіоматеріали, електронні матеріали, видавничі проекти тощо) кожна кафедра може рекомендувати додаткові структурні елементи пояснювальної записки (технічні та програмні засоби, стандарти, ефективність розробки, умови впровадження, опис послідовності виконання проекту (труднощі, авторські знахідки) і т.д.). Ці рекомендації мають бути зафіксовані в Положенні кафедри про творчу кваліфікаційну роботу.

8. Обсяг пояснювальної записки до творчої кваліфікаційної роботи на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» – 15–25 сторінок. Обсяг проекту чи продукту визначається кафедрою.

9. Обов'язковими супроводжувальними елементами творчих робіт є:

- інформаційний продукт / проект (якщо він передбачає певну матеріальну конструкцію (брошуру, книгу, газету, журнал тощо у 3–5 примірниках); диск із записом аудіо- чи візуального матеріалу – у 3 примірниках і т.д.);

- відгук наукового керівника (див. зразок). Керівник рекомендує / не рекомендує роботу до захисту на ЕК, він не пропонує оцінки;

- рецензія призначеного кафедрою рецензента (за протоколом засідання кафедри) (див. зразок). Рецензент не працює на кафедрі, де виконувалася робота. Рецензент обов'язково пропонує оцінку роботи. Якщо рецензент не працює в Інституті журналістики, то рецензія має бути засвідчена відповідальною особою та печаткою установи / підрозділу, де працює рецензент;

- електронний варіант кваліфікаційної роботи (диск – кваліфікаційна робота в повному обсязі) з довідкою наукової частини Інституту журналістики, підписаною заступником директора з наукової роботи);

- рекомендація кафедри про допуск відповідної роботи до захисту (із зазначенням номеру протоколу та дати засідання конкретної кафедри, з підписом завідувача відповідної кафедри / при його відсутності – в.о. завідувача кафедри) на титульній сторінці роботи.

10. У випадку, коли творчу кваліфікаційну роботу виконують кілька авторів, у пояснювальній записці (вступі) зазначається внесок кожного автора у виконання поданої на захист роботи.

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ІНСТИТУТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Кафедра

Назва роботи

МАКЕТ ГАЗЕТИ / СЦЕНАРНИЙ ПЛАН / ПЛАН РЕКЛАМНОЇ АКЦІЇ

**Кваліфікаційна робота
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня**

«бакалавр»

студентки(а) ___ курсу

спеціальності*_____

Петренко Анастасії Іванівни

Науковий керівник:

**д-р наук із соціальних комунікацій,
професор Грицюта Наталія Миколаївна****

Київ – 2015

До додатку А

*вказуються відповідні шифри спеціальностей (освітня галузь «Журналістика та інформація»):

6.030301 – журналістика

6.030302 – реклама і зв'язки з громадськістю (бакалавр)

6.030303 – видавнича справа та редагування (бакалавр)

Освітня галузь «Мистецтво»:

6.030303 – кіно-, телемистецтво (бакалавр)

**** вказується науковий ступінь і вчене звання наукового керівника, повністю пишеться прізвище, ім'я, по батькові.**

**Оформлення відгуку наукового керівника
на кваліфікаційну роботу бакалавра**

Додаток Б

ВІДГУК

наукового керівника на кваліфікаційну роботу
_____ (назва роботи)
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
студентки(а) спеціальності _____ (вказується шифр та назва
спеціальності)
_____ (вказується повністю прізвище, ім'я,
по батькові студента)

Основні положення, які повинен розглянути керівник:

Обґрунтування актуальності виду й теми інформаційного продукту (проекту);
аналіз пояснювальної записки та опису;
рівень самостійності розробки;
фаховий рівень запропонованого проекту (продукту);
якість оформлення кваліфікаційної роботи;
мова та стиль роботи;
зауваження, рекомендації.
Загальні висновки про відповідність кваліфікаційної роботи основним
вимогам «Положення» та можливість допуску до захисту на ЕК.

Науковий керівник
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання) _____
(підпис)

Дата _____ (число, місяць, рік).

**Оформлення рецензії
на кваліфікаційну роботу бакалавра**

РЕЦЕНЗІЯ

_____ (науковий ступінь, вчене звання, посада,
прізвище, ім'я, по батькові рецензента)
на кваліфікаційну роботу
_____ (назва роботи)
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
студентки(а) спеціальності _____ (вказується шифр та назва
спеціальності)
_____ (зазначається повністю прізвище, ім'я,
по батькові студента)

**Рецензія може бути написана у вільній формі, але повинна містити
висновки рецензента щодо:**

актуальності виду й теми інформаційного продукту (проєкту) для відповідної спеціальності;
можливості реалізації роботи (якщо цей проєкт чи продукт тільки розробляється);
рівня самостійності розробки:
фахового рівня запропонованого проєкту (продукту);
якості оформлення кваліфікаційної роботи;
мови та стилю роботи;
зауваження (недоліки), рекомендації.

Рецензент подає конкретну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно») і пропонує / не пропонує присвоїти відповідну професійну кваліфікацію з конкретної спеціальності.

Науковий ступінь, вчене звання,
посада, установа,

_____ (прізвище, ініціали) _____ (підпис)

Дата _____ (число, місяць, рік).

Засвідчення підпису рецензента, печатка установи, де працює рецензент (якщо він не працює в Інституті журналістики КНУТШ).

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

При затвердженні, написанні та обговоренні магістерської роботи керуватися розпорядженням директора Інституту журналістики від 10 листопада 2011 р., додавши зразки відгуку наукового керівника та рецензента (додатки А і Б).

Пояснення

Для магістерської роботи : **магістерська робота** на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Відповідні шифри **спеціальностей** (освітня галузь «Журналістика та інформація):

8.03030101 – журналістика (магістр)

8.03030201 – реклама (магістр)

8.03030202 – зв'язки з громадськістю (магістр)

8.03030301 – видавнича справа та редагування (магістр)

Освітня галузь «Специфічні категорії»

8.18010019 – медіакомунікації (магістр)

**Оформлення відгуку наукового керівника
на магістерську роботу**

Додаток А

ВІДГУК

наукового керівника¹ на магістерську роботу
_____ (назва роботи)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
студентки(а) спеціальності _____ (вказується шифр та назва
спеціальності)

_____ (зазначається повністю прізвище, ім'я,
по батькові студента)

Основні положення, які повинен розглянути керівник:

Обґрунтування актуальності наукового дослідження, зв'язок із темою наукових досліджень кафедри, Інституту загалом;
коректність визначення мети і завдань, відповідність висновків роботи;
достатність джерельної бази, доцільність вибраного хронологічного періоду;
аналіз стану розробленості наукової теми;
обґрунтованість вибору методології дослідження;
джерельна база дослідження;
практична спрямованість роботи;
рівень наукової самостійності та оригінальності розробки теми;
апробація результатів і висновків магістерської роботи (публікація чи написання статей, участь у наукових конференціях тощо);
якість оформлення кваліфікаційної роботи;
мова та стиль роботи;
зауваження, рекомендації.
Загальні висновки про відповідність кваліфікаційної роботи основним вимогам «Положення» та можливість допуску до захисту на ЕК.

Науковий керівник
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене звання) _____
(підпис)

Дата _____ (число, місяць, рік).

Додаток Б

РЕЦЕНЗІЯ

¹ Науковий керівник магістерської роботи повинен мати науковий ступінь (чи вчене звання) у профільній галузі наук.

_____ (наук. ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові
рецензента)
на магістерську роботу _____ (назва)
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»
студентки(а) спеціальності _____ (вказується шифр та назва спеціальності)
_____ (зазначається повністю прізвище, ім'я, по батькові студента)

Рецензія може бути написана у вільній формі, але повинна містити висновки рецензента щодо:

ступеня актуальності магістерської роботи;
глибини розкриття теми;
уміння аналізувати досліджувану наукову тему, чітко й логічно викладати головні аспекти проблеми;
уміння аргументовано й логічно подавати узагальнення й висновки;
доцільності використання обраних методів наукового дослідження;
новизни та практичного значення викладених у роботі висновків і пропозицій;
повноти й різноманітності вивчення джерельної бази;
уміння застосовувати набуті знання при аналізі практичних, методологічних і теоретичних проблем;
рівня апробації результатів і висновків магістерської роботи (публікація чи написання статей, участь у наукових конференціях тощо);
якості оформлення кваліфікаційної роботи;
мови та стилю роботи;
зауваження (недоліки), рекомендації.

Рецензент подає конкретну оцінку («відмінно», «добре», «задовільно») і пропонує присвоїти відповідну кваліфікацію («магістр») із конкретної спеціальності.

Науковий ступінь, вчене звання,
посада, установа,

_____ прізвище, ініціали) _____ (підпис)

Дата _____ (число, місяць, рік).

Засвідчення підпису рецензента, печатка установи, де працює рецензент (якщо він не працює в Інституті журналістики КНУТШ)².

² Бажано, щоб рецензент мав науковий ступінь для оцінювання основних вимог до написання магістерської роботи (або посадав керівну посаду в установах соціальної комунікації).

Зразки бібліографічного опису джерел

I. Однотомні видання**Книги одного, двох, трьох авторів**

Землянова Л. М. Зарубежная коммуникативистика в преддверии информационного общества : толковий словарь терминів и концепцій / Л. М. Землянова. — М. : Изд-во Моск. ун-та, 1999. — 301 с.

Передирій В. Жіноча доля на тлі доби : (літопис жіночого руху у світлі українських видань) / Валентина Передирій, Наталя Сидоренко, Тамара Старченко. — К., 1999. — 120 с.

Різун В. В. Маси : тексти лекцій / В. В. Різун. — К. : ВПЦ «Київ. ун-т», 2003. — 118 с.

Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалах сучасної газетної публіцистики) : моногр. / Катерина Серажим ; за ред. В. Різуна. — К., 2002. — 392 с.

Книги чотирьох авторів

Москаленко А. З. Масова комунікація : підруч. / А. З. Москаленко, Л. В. Губернський, В. Ф. Іванов, В. А. Вергун. — К. : Либідь, 1997. — 216 с.

Або:

Масова комунікація : підруч. / А. З. Москаленко, Л. В. Губернський, В. Ф. Іванов, В. А. Вергун. — К. : Либідь, 1997. — 216 с.

Перекладні видання

Фихтелиус Э. Десять заповедей журналистики / пер. со швед. В. Менжун. — Стокгольм, 1999. — 155 с.

Пейн Т. Права людини / пер. з англ. Ігор Савчак. — Львів : Літопис, 2000. — 288 с.

Іншомовні джерела

Garnett J. L. *Communicating for Results in Government : A Strategic Approach for Public Managers* / J. L. Garnet. — San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1992. — 306 p.

The Media in Western Europe : The Euromedia Handbook / ed. Bernt Stubbe Ostergaard. — London ; New Delhi : Sage Publications, 1994. — 265 p.

Medina P., Donald V. *Careers in Journalism*. — 6-th ed. / P. Medine, V. Donald. — London : Kogan Page Ltd, 1995. — 94 p.

Rogoff E. M. *Gaining a Voice : Media Relations for Canadian Ethnic Minorities* / E. M. Rogoff. — Ottawa : M.R.A.G. (Publications), 1991. — 187 p.

Праці конгресів, симпозиумів, конференцій, семінарів і т.п.

Барчан В. Данте в художній рецепції Т. Осьмачки («Містерія», «Данте») / Валентина Барчан // *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. — Ужгород, 2002. — Вип. 5: Міжнарод. наук. конф. «Українська література в загальноєвропейському контексті». — С. 21—30.

Лизанчук В. Морально-національні засади журналістської творчості у контексті ідентифікації українців та інформаційної безпеки України/ Василь Лизанчук // *Українська періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24—26 жовтня 2003 р.* / за ред. М. М. Романюка. — Львів, 2003. — С. 21—28.

Сидоренко Н. Н. Гендерное образование в процессе подготовки журналистов / Н. Н. Сидоренко, Н. Ф. Остапенко // *Журналистика в 2003 году: обретения и потери, стратегии развития : матер. науч.-практ. конф., М., 3—6 февр. 2004 г.* — М., 2004. — С. 28—30.

Ухванова-Шмыгова И. Создание журналистского текста с опорой на технологию эффективной коммуникации / И. Ухванова-Шмыгова // *Журналистика-2003 : матеріялы 5-й Міжнарод. навук.-практ. канф., Мінск, 4—5 снежня 2003 г.* — Мінск, 2003. — С. 273—275.

Шкляр В. Інтеграційні процеси у мас-медіа й етнополітичні проблеми / В. Шкляр // *Національна ідея та національна своєрідність у засобах масової*

інформації: Асиміляція чи інтеграція в багатонаціональні суспільства Центрально-Східної Європи : матеріали «круглого столу», Київ, 20—22 грудня 1996 р. — К., 1997. — С. 7—9.

Словники, довідники, енциклопедії

Довідник здобувача наукового ступеня : зб. нормат. док. та інформац. мат. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліф. / упоряд. Ю. І. Цеков, передне слово Р. В. Бойка. — К. : Редакція «Бюлетеня ВАК України», 2000. — 64 с.

Енциклопедія українознавства : слов. частина : у 10 т. / голов. ред. В. Кубійович. — Мюнхен ; Нью-Йорк : Молоде життя, 1955—1984.

Українські письменники : бібліогр. словн. : у 5 т. / АН УРСР, Ін-т л-ри; редкол.: О. І. Білецький (голов. ред.) та ін. — К., 1960—1965. — Т. 1: Давня українська література (XI—XII ст.) / уклад. Л. Є. Махновець. — 1960. — 979 с.

Антології

Слово. Знак. Дискурс : антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. — Львів : Літопис, 1996. — 633 с.

Хрестоматії

Історія української преси ХХ століття : хрестом. ; навч. посіб. / упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. О. Г. Мукомела. — К. : Наша культура і наука, 2001. — 352 с.

Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ ст. / упоряд. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. — К., 2000. — 456 с.

Брошури

Грушевський М. Про українську мову і українську школу / Михайло Грушевський ; передм. Я. П. Гояна. — К. : Веселка, 1991. — 46 с.

Колісник Ю. Преса національних меншин України в умовах становлення демократії (1992—1997 рр.) / Юрій Колісник. — Львів : ПАІС, 1999. — 36 с.

Навчальні програми

Історія української журналістики XIX—початку XX ст. : навч. прогр. / упоряд. Н. М. Сидоренко. — К., 2001. — 28 с.

Погребна В. Л. Гендерний аналіз художнього твору : метод. посіб. зі спецкурсу / Л. В. Погребна, О. Ю. Пода. — Запоріжжя : ЗДУ, 2002. — 42 с.

Перевидання (доповнення, перероблення)

Беляков О. О. Екологічна проблематика в засобах масової інформації : навч. посіб. — 2-ге вид., доп. і переробл. / О. О. Беляков. — К. : ВПЦ «Київ. ун-т», 2003. — 186 с.

Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня (метод. поради) / авт.-упоряд. Л. А. Пономаренко. — 2-ге вид., випр. і доп. — К. : Редакція «Бюлетеня ВАК України» ; Толока, 2001. — 80 с.

Репринтні, препринтні, факсимільні видання

Русалка Дністровая / вступ. ст., приміт., підготовка текстів М. Шалати. — К. : Дніпро, 1987. — 206 с.

II. Багатотомні видання

Романюк М. М. Українські часописи Львова 1848—1939 рр. : історико-бібліограф. дослідження : у 3 т. / М. М. Романюк, М. В. Галушко. — Львів : Світ, 2001. — Т. 1 : 1848—1900. — 744 с.

III. Неопубліковані джерела

Дисертації

Василик Л. Є. Сучасна світоглядна публіцистика літературно-художніх видань в контексті історії української журналістики: концептосфера національної ідентичності : дис. ... д-ра соц. ком. : 27.00.04 / Василик Любов Євгенівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. — К., 2010. — 473 с.

Автореферати

Герасимчук Н. Г. Трансформація фейлетону на шпальтах київської преси другої половини XIX — початку XX ст.: призначення, жанрова сутність,

стилістика : автореф. дис. ... канд. соц. ком. : 27.00.04 / Герасимчук Надія Григорівна ; Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики. — К., 2013. — 19 с.

Архівні матеріали

Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки // Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. — Ф. 1061, оп. 1, спр. 8—12; Ф. 1063, оп. 3, спр. 1—3.

Наукове товариство ім. Шевченка // Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН України. Від. рукописів. — Ф. 1, оп. 1, спр. 78. — Арк. 1—7; Спр. 499/1. — Арк. 1—92; Спр. 499/10. — Арк. 1—9; Оп. 2, спр. 56, 57.

Електронні джерела

Видання. Основні види. Терміни та визначення : ДСТУ 3017–95 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.chytomo.com/standards/vydannya-osnovni-vydy-terminy-ta-vyznachennya-dstu-301795> (дата звернення: 15.09.2012). — Назва з екрана.

Кузняка Т. В. Генеза періодично друкованої преси в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Кузняка // Актуальні проблеми державного управління. — № 2 (40). — [Режим доступу] : www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/...2/.../04.pdf (дата звернення: 15.09.2012). — Назва з екрана.

Зібрання законодавства України [Електронний ресурс] : станом на 1 серпня 2001 р. / Укр. інформац.-прав. центр. — Текст. дані. — К. : [б.в.], 2001. — 1 опт. диск (CD ROM). — (Комп'ютерна правова система ; [вип. 14]. — Систем. вимоги: Pentium 1200 МГц ; 20 Мб RAM, Windows 95/98/NT. — Назва з етикетки диска.

Аудіо- та відео видання

Скрябін. Гламур [Звукозапис] : альбом / продюсер А. Пасічник. — К. : Moon Records, 2006. — 53 хв. — 1 електрон. опт. диск (CD ROM).

Друзі = Friends [Відеозапис] : комед. серіал / Columbia TsiStar Home Entertainment ; в ролях Дж. Еністон, К. Кокс, Д. Швіммер та ін. — К., 1996. — 4 год. 57 хв. — (Третій сезон).

IV. Складова частина документа

Розділ або інша складова з книги

Владимиров В. М. Теоретичні основи журналістики в світлі теорії розуміння // Владимир В. М. Журналістика, особа, суспільство: проблема розуміння : моногр. / В. М. Владимиров. — К., 2003. — С. 73—113.

Тимошик М. Українська видавнича справа у Західній Європі (на прикладі Німеччини) // Тимошик М. Історія видавничої справи : підруч. — К. : Наша культура і наука, 2003. — С. 364—395.

Передмова, вступна стаття, післямова

Від укладачів // Неформальна преса в Україні (1988—1991) : каталог за матеріалами газетних фондів Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського. — К. : Смолоскип, 2001. — С. 5—6.

Москаленко А. Передне слово // Животко А. П. Історія української преси / упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 1999. — С. 7—8.

Цимбалюк М. Будитель української нації // Чикаленко Є. Зібр. тв. : у 7 т. / Євген Чикаленко. — К. : Рада, 2003. — С. 5—9.

Шнайдер-Детрес В. Передне слово В. Шнайдер-Детрес // Животко А. П. Історія української преси / упоряд., авт. іст.-біогр. нарису та приміт. М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 1999. — С. 9—10.

Тимошик М. Аркадій Животко як громадський діяч, журналіст і учений Микола Тимошик // Там само. — С. 11—34.

Стаття із збірника чи журналу

Винниченко В. Щоденники / Володимир Винниченко // Київська старовина. — 2000. — № 5. — С. 50—76.

Демченко В. Д. Алые паруса «Cosmopolitan» : (отчего глянцево́ый женский журнал доминирует на постсоветском информационном пространстве) / В. Д. Демченко // Вісник Дніпропетровського університету. Сер.: Літературознавство, журналістика. — Дніпропетровськ, 2002. — Вип. 5. — С. 3—7.

Іванов В. Ф. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть / В. Іванов // Актуальні питання масової комунікації. — 2002. — Вип. 3. — Ч. 1. — С. 41—42.

Різун В. В. Природа літературного редагування / В. В. Різун // Вісник Київського університету. Сер.: журналістика. — 2002. — Вип. 10. — С. 7—10.

Стаття з газети

Пепа В. З горіха мова / Вадим Пепа // Слово Просвіти. — 2003. — 12—18 листоп.

Стаття з енциклопедії, довідника

Бернштейн Б. Д. Журналістика / Б. Д. Бернштейн // Історія української літератури : у 8 т. — К. : Наук. думка, 1968. — Т. 4. — С. 52—81.

Бібліофіл // Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. — К. : Академія, 1997. — С. 88.

Чабан М. Авраменко (Авраменко-Ірій) Андрій Васильович // Українська журналістика в іменах : матеріали до енцикл. довідника / за ред. М. М. Романюка. — Львів, 2002. — Вип. 8. — С. 4—5.

Епістолярні джерела

Вороний М. Лист до М. Коцюбинського, 23 лют. 1896 р. // Листи до М. Коцюбинського / упоряд. та коментарі В. Мазного. — К. : Українські пропілеї, 2002. — Т. 1. — С. 152—153.

Петлюра С. Лист до В. Садовського, 19 верес. 1925 р. // Петлюра С. Невідомі листи з Парижа як політичний заповіт борцям за самостійну Україну / Симон Петлюра. — К. : Укр. Видавнича Спілка, 2001. — С. 57—59.

Інтерв'ю, відповіді на анкету, запитання і т.п.

Життєдайні зерна знань : розмова проф. О. Коновця і проф. Н. Сидоренко //
Слово Просвіти. — 2003. — 12—18 лист. — С. 10.